

NOORD-BRABANDER.

Dingsdag 26 November.

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

KERKELIJKE STAAT.

R O M E.

De Kardinaal de *Gregorio* is in den nacht van den 6 on den 7. na met stichting de laatste kerkelijke bedieningen ontvangen te hebben, overleden. Hij was geboren te Napels den 18den December 1758.

Pius VII verheef hem den 8sten Maart tot de waardigheid van Kardinaal. Laatstelijk was hij Bisschop van Porto, Santa Rufina en Civita Vecchia, onderdiaken van het heilig kollegie Groot-penitencier, Secretaris eer pausselijke bullen en grootkanselier der orde van den *H. Gregorius*. Hij had zijn deel in de vervolgingen tijdens de Keizerlijke regering en was te Vincennes tot in 1814 gevangen geweest.

— Een gedeelte van het paleis Conti, zamengesteld uit 25 appartementen is voor den Hertog van Bordeaux gehuurd.

Zijn hof zal uit 12 personen zamengesteld zijn.

— De Graaf de *Montbel* is uit Goerz alhier aangekomen.

— Z. H. heeft in onderscheidene plaatsen, welke wijle de Kardinaal de *Gregorio* vervulde, voorzien.

De Kardinaal *Lambruschini* Secretaris van staat is tot Secretaris der Brevens benoemd.

De Kardinaal *Castracane Degli Antelminelli* tot groot Penitencier en de Kardinaal *del Drago* tot Secretaris der memorien.

Z. H. de Paus heeft bovendien den Kardinaal *Maï* tot lid der heilige Congregatie over de buitengewone kerkelijke zaken en den Kardinaal *Bianchi* tot lid der Congregatie van het heilig Officie benoemd.

ENGELAND.

L O N D E N, den 23sten November.

Zondag den 13den October is te Annan, in Schotland, eene nieuwe Catholijke kapel geopend. Voortaan kunnen de Catholijken hunne hulde aan hunnen God, volgens het oude geloof hunner voorvaderen bewijzen. Tot hiertoe waren zij, die het Catholijk geloof beleden, ten gevolge van hun klein getal, in Annan en de omstreken van de Ceremonien en de Saeramenten van de godsdienst beroofd, met uitzondering van enkele gevallen, en dan had zulks nog in eene donkere, arme zaal, zonder ornementen plaats. Het was schoon weder en de vergaderde menigte talrijk en aanzienlijk. De kerkwijding werd door Mgr. den bisschop van Limijra, de eerwaarde heer *Dr. Gillis*, Coadjutor van Edinburg, wiens karakter de hoedanigheden van een geoeffend godvruchtig Christen en verlicht godgeleerde in zich vereenigt, gedaan. De Ceremonien zijn met eene groote pracht gecelebreerd en hebben eenen levendigen indruk gemaakt. De bisschop, na het gebouw gewijd en aan den Allerhoogsten te hebben opgedragen, hield eene welsprekende leerrede over de verzen 23 tot 35 van het Evangelie volgens *Matheus*, Kapittel XVIII.

Na eene korte tusschenpozing, beklom de Eerwaarde Heer *William Reid*, bemind van al de inwoners van Dumfries, zonder onderscheid van geloofsbelijdenis en rangen, uit hoofde van zijn waarlijk herderlijk gedrag en persoonlijke toegenegenheid, waar van hij tijdens het heerschen der cholera onder hun bewijzen heeft gegeven, het altaar, in priesterlijk gewaad gekleed, en celebreerde het *H. Misoffer*. Gedurende deze plegtigheid scheen de vergadering van eerbied en vrees doordrongen, zonder de protestanten uit te zonderen, waarvan velen voor de eerste reize getuigen dezer plegtigheid waren, welker gewigt zij niet genoeg konden op prijs stellen.

De namiddagdienst begon met een Lofzang, welke door de choristen van Dumfries, die tot dat einde hunne diensten hadden aangeboden, gezongen werd. Het Sermoon werd gepredikt door den eerwaarden heer *Aeneas Dawson*, die de noodzakelijkheid deed gevoelen om de geopenbaarde waarheid te kennen en daaraan te gelooven, en duidde de middelen aan, waardoor dezelve kon gekend worden. Na deze prediking beklom Mgr de bisschop het altaar, en gaf met ontroering den Afscheids zegen. Zijne laatste woorden waren vol aandoening en zielroerend. De geheele dienst van den dag was waarlijk bestemd om eenen duur- en heilzamen indruk op de gemoederen der hoorders, zoo Catholijken, als protestanten, te maken.

(*Dumfries Times*.)

FRANKRIJK.

P A R I J S den 23den November.
TELEGRAFISCHE DEPÊCHE.

ONTBINDING DER CORTES

De parijsche *Moniteur* deelt de volgende tijding mede:

Bayonne den 20sten November.

Madrid den 18den November.

De ambassadeur van Frankrijk aan den Minister van buitenlandsche zaken.

Bij een decreet van de Koningin regentes wordt de ontbinding des Cortes bevolen.

(afgebroken door den nevel).

Het spaansch ministerie is thans aldus zamengesteld: *Evariste Perez de Castro*, president van den raad en minister van buitenlandsche zaken; *Francisco Narvaez*, minister van Oorlog, *San Millan* minister van finantien; *Arrazola* minister van gratie en justitie, *Calderon Tollantes*, minister van binnenlandsche zaken en *Montes de Oca*, minister van Marine.

— *Cabrera* heeft in de geheele uitgestrektheid der distrikten waarover hij het opperbevel heeft, eene Circulaire gerigt waarbij hij openbare gebeden voorschrijft, om de goddelijke bescherming over de zaak en de wapenen des Konings af te smeken.

— Te vergeefs zoekt men in den *Moniteur Algerien* de bijzonderheden omtrent de reis van Z. K. H. den Hertog van Orleans naar Algiers.

Dit smakeloos dagblad spreekt nooit een woord over de godsdienst, noch over de geestelijkheid, zelfs heeft het van de komst van Mgr. den bisschop te Algiers geen gewag gemaakt, zoodat men met heizelye aanhoudend te lezen, zou kunnen gelooven, dat er in die kolonie noch bisschop, noch priester was; wij kennen de beweegredenen van dit stelselmatig stilzwijgen niet. Zou men kunnen gelooven, dat dit blad niet eens gesproken heeft van de blijken der belangstelling in de R. C. Kerk van Afrika, door den Hertog van Orleans aan den dag gelegd; ondertusschen dit waren billijke loftuilingen voor den Vorst. Wij weten, dat hij te Oran naar de behoefte der Kerk gevraagd heeft, welke overgroot zijn (er is slechts eene kleine kapel, het overblijfsel eener geslachte en vroeger door de Spanjaarden opgebouwde Kerk). Hij heeft eenigen onderstand gegeven en beloofd, dat hij te Parijs zijnde in die Kerk zou belang stellen.

Te Algiers heeft hij gewild, dat zijne komst aldaar gekenmerkt zoude worden door het geschenk eener nieuwe Kerk. Eene zeer schoone moskée is daartoe bestemd en de Prins heeft zich met de levering der Ornementen wel willen belasten. Deze Kerk zal aan de *Heilige Maagd* worden opgedragen.

Zondags na zijne aankomst heeft de Vorst met zijnen staf de Mis gehoord en werd bij het inkomen der Kerk door Mgr. den bisschop ontvangen. De Prins heeft op de waarlijk apostolische verlangens van dien Herder geantwoord en gezegd, dat al wat hij van het begin der Kerk te Algiers gezien had, eene gelukkige en schitterende toekomst beloofde. Zondag daaraanvolgende, alvorens naar Constantine te vertrekken, woonde de Prins de Mis bij, welke door Mgr. den bisschop werd gecelebreerd. Te Philippeville even als te Oran, heeft hij eenigen onderstand verleend en hoop gegeven van meerder te zullen verkrijgen. Te Constantine heeft hij de mis en het *Te Deum* bijgewoond, hetwelk bij gelegenheid van den Verjaardag der inneming dier stad gezongen werd.

Deze kerk is in eenen redelijken goeden staat. De brieven van den heer *Suchet* melden, dat een muzelmansch predikgestoelte door de arabische hoofden aan de Catholijken is ten geschenke gegeven, welke zij in triumf naar Gods huis door de inboorlingen hebben doen brengen. De Hertog van Orléans heeft een bij de kerk gelegen hospitaal bewonderd, hetwelk door den eerwaarden Pastoor dier stad, den heer *Suchet*, en door de zusters van den *H. Joseph* wordt bestuurd en bediend; doch hetgeen den Vorst het meest bevreemd heeft, is het verzoek door de arabische hoofden aan hem gerigt, om de vergunning te erlangen van zelf die goede zusters te doteren. Dit voorstel is aangenomen en de beslissing even

in handen van den Vorst gemaakt. Bij zijne terugkomst te Algiers heeft de Vorst eene mis tot dankzegging bijgewoond, welke door Mgr. den Bisschop werd gecelebreerd, die bij deze gelegenheid eene toespraak van gelukwenschingen aan den Hertog van Orléans, aan het leger en deszelfs doorluchtig hoofd, de maarschalk *Valée*, heeft gerigt. Gedurende zijn verblijf te Algiers, heeft de Prins alle beleefdheden en achting jegens Mgr. den bisschop en zijne grootvikarissen aan den dag gelegd en op alle bijeenkomsten, zelfs op den militair maaltijd, waarvan de dagbladen de bijzonderheden hebben medegedeeld, verzocht. (*L'Univers.*)

— Mgr. de Aartsbisschop van Parijs heeft dezer dagen zijn werk, hetwelk hij in 1832 gesticht heeft en sedert dien tijd met zulke goede gevolgen voor de weeskinderen der cholera is staande gebleven, voorgezeten. Men kan het geluk niet uitdrukken, hetwelk al de leden van zijnen raad ondervonden, toen zij hunnen waardigen en algemeen beminden voorzitter, wiens zedelijke moed en liefdadigheid, door zijne langdurige en zoo smartelijke ziekte eerder hebben toegenomen, dan verminderd zijn, wederom in hun midden zagen.

— Ziehier de redevoering, welke Mgr. de bisschop van Marseille tot Z. K. H. den Hertog van Orleans heeft gerigt.

Monseigneur!

„ De bisschop van Marseille heeft de eer aan Uwe Koninklijke Hoogheid het kapittel zijner Cathedrale kerk en de Pastoors zijner bisschoppelijke Stad aan te bieden.

„ Even als al de andere leden zijner geestelijkheid, deelen zij met hem de gevoelens van diepen eerbied voor U. K. H.

„ De orde van zaken toegedaan, werken zij mede om dezelve te midden eener godsdienstige bevolking door eenen geheel vreedzamen en liefdadigen invloed te doen heerschen.

„ De geest, die hun bezielt, is een zekere waarborg, dat de weldaden van het gouvernement jegens dit bisdom, alwaar zij het evangelie verkondigen en vooral de ijver des Konings, uwen doorluchtigen Vader, voor het welzijn van de godsdienst, in hun erkentelijke harten vinden.

Zij zullen het zich altijd ten pligt maken om met overleg van hunnen Bisschop, hunne godvruchtige erkentelijkheid te betuigen, met de vurigste beden te doen om over den Koning, de Koningin, Uw persoon, over die uwer doorluchtige gemalin en over de geheele Koninklijke familie, de goddelijke zegeningen, die de vertroosting der aarde verschaffen en tot het geluk des hemels leiden, uitstorten.

— Van de oevers van den Donau (Oostenrijk), wordt van den 11den November gemeld: Alles bevestigt de goede verstandhouding tusschen ons Kabinet en de westelijke Mogendheden, vooral met Frankrijk ten aanzien van het toekomstige lot van *Don Carlos*. Op verzoek van het kabinet der Tuilerien is beslist geworden, dat den gewezen pretendent geene onbepaalde keuze voor zijn verblijf zou worden verleend; niet alleen zullen vele personen van zijn gevolg de vergunning niet erlangen om hem naar Salzburg te vergezellen, maar, naar men zegt, hebben reeds eenige, die hem vooruitgegaan zijn, bevel ontvangen om elders anders te gaan verblijven.

Deze laatste tijding verdient echter bevestiging. De spanjaarden, aan welke het verboden zal worden hunnen meester te volgen, zullen zich naar Rome moeten begeven op straffe van alle regt op onderstand, die men hun zou kunnen verleenen, te verliezen. Het is gemakkelijk de beweeggronden, welke deze nieuwe politie maatregelen hebben voorgeschreven, te raden.

(*Correspondent uit Neurenburg.*)

— In de *Siècle* leest men het volgende:

Een partikuliere brief, te Parijs aangekomen, maakt gewag van eene verschrikkelijke overstroming in Italië. De rivier de Pò is met een buitengewoon geweld buiten hare oevers geraakt en heeft al de landen tusschen Turin en Venetien zoodanig overstroomd dat dezelve niets anders dan een groot Meer zijn. Het is onmogelijk de rampen en onheilen, door deze droevige gebeurtenis ontstaan, te beschrijven.

— Berigten uit Constantinopel van den 1sten November deelen het volgende mede.

De ambassadeurs der vijf Mogendheden hebben elk bij eene afzonderlijke Nota op de laatste Nota der Porte geantwoord. Zij verklaren, dat dezelve op de goede diensten dier Mogendheden kan rekenen en noodigen de Porte uit, om den vrede te handhaven en in deszelfs gematigdheid voort te gaan, aangezien dit het beste middel is om *Mehemed-Ali* af te matten en tot toegevendheid te noodzaken, vooral wanneer hij zich aan den eenpariglijken wil der Mogendheden onderwerpt, zoo als hij reeds gedaan heeft met aan de Consuls te Alexandrie, te verklaren, dat hij tegen den Sultan niets vijandigs ondernam, dat hij zich met *Chosrew-Pacha* zou verzoenen en de vloot teruggeven, zoodra hij zich met de Porte over de andere schikkingen zou verstaan hebben, om den vrede op

eenen meer duurzamen voet te vestigen en te handhaven en met haar een vriendschapstraktaat zou hebben aangegaan.

De heer de *Pontois* heeft in het gehoor, hetwelk hij bij den Reis-Effendi gehad heeft, verklaard, dat Frankrijk en Engeland niet hebben opgehouden zich omtrent het Oostersche vraagpunt te verstaan; dat Frankrijk wil dat Turkije eene geduchte intermediaire mogendheid tusschen Europa en Azie blijve, in staat om alle botzing aldaar voor te komen.

Hij heeft daarbij gevoegd, dat het de regten van Turkije op de Dardanellen erkende en daar op geen inbreuk heeft willen maken met dezelve gewapender hand binnen te loopen; doch dat Frankrijk verzocht, dat de Porte ook de vloeten van andere mogendheden niet zou laten binnen loopen; eindelijk dat het den vrede in het Oosten verlangde, doch ook wilde veranderd zien, al hetgeen het traktaat van Unklar-Skelessi met het volkeren regt in zich strijdig bevat.

— Men meldt uit Sarragossa van den 13den November.

Op dit oogenblik houdt men zich onledig met het opmaken van de lijsten der familien, die krachtens het Bando van den Generaal *Espartero* verbannen moeten worden. Het gezag moet op de prompte uitvoering van dit Bando waken. *Morella*, *Cantavieja* en *Belicete* overstromen van bannelingen. (*Eco de Arragon.*)

BELGIE.

BRUSSEL den 24sten November.

Den 20sten heeft te Brussel de aanbesteding plaats gehad voor het leggen van de aarden baan voor de vakken van den ijzeren spoorweg van Luik over Chaudfontaine en Fraipont tot aan Pepinster, nabij Verviers. De Hollandsche aannemer *Prins* en de Oostendesche aannemers *Schoken* en *Parent* hebben de laagste inschrijving voor het geheel dier werken gedaan. De som, waarvoor zij het werk wilden volvoeren, was in beide de inschrijvingsbriefjes op 4,259,000 Franken bepaald. De toewijzing moet nog nader plaats hebben.

— Z. M. de Koning van Beieren heeft met het Belgische Gouvernement eene verbindtenis aangegaan voor eene aanzienlijke levering van kanonnen, welke op de Koninklijke kanongietery zullen vervaardigd worden.

— Het genootschap van de vrienden der toonkunst in de Oostenrijksche staten heeft den 9den dezer te Weenen de eerste dag van deszelfs groot muzikaafeest in de Keizerlijke wintermanegie gevierd. Meer dan 1000 muzikanten waren bijeengekomen; 700 stemmen en 306 instrumenten hebben het *Oratorio desaint Paul*, door den heer *Felix Mendelsohn Bartholdi* geëxecuteerd. Deze plegtigheid werd door ongeveer 6000 hoorders bijgewoond, waaronder men Z. M. den Keizer met deszelfs geheele familie opmerkte.

— De Koning zal Wiesbaden tegen het midden dezer week verlaten en zaterdag den 30 November te Laeken terug zijn. Men verzekert dat Z. M. een dag te Luik zal verblijven en de autoriteiten ontvangen.

Den 20 zijn de jonge Prinsen van Saxe-Coburg te Wiesbaden aangekomen.

— Uit Rome wordt van den 9 dezer gemeld, dat aldaar sprake is van het weder oprigten van het bisdom van Ruremonde, doch dat er nog niets zekers is omtrent den staat der onderhandelingen met Holland, noch over de nieuwe omschrijving der bisdommen van dat land.

— Het beijersche gouvernement heeft op de posterijen het uitdeelen van de *allgemeine Leipziger Zeitung* verboden.

— De Minister van binnenlandsche zaken heeft aan de kamer der vertegenwoordigers aangekondigd, dat binnen kort het Gouvernement een ontwerp van wet, waarbij de uitvoer van Garst verboden wordt, zal aanbieden.

NEDERLANDEN.

'S HERTOGENBOSCH, den 26sten November.

Door den Heer *Luzac* is de volgende gewichtige Nota in de afdeelingen van de tweede kamer der Staten Generaal overgelegd:

» De ondergeteekende betuigt, dat hij, bij den aanvang reeds, het denkbeeld, om ten laste der overzeesche bezittingen van de Staats schulden te creëren, ten einde daarna op dezelve gelden, ten behoeve van den Staat, te negotiëren, heeft afgekeurd, en ook ter gelegenheid der wet van den 24sten April 1836, waarbij dit denkbeeld voor 191 millioen in applicatie werd gebragt, heeft bestreden. Hij betreurt, dat de Regering, nu wij, na de schikking onzer geschillen met België, alles behoorden aan te wenden, om onze finantien op eene eenvoudigen voet te brengen en ongekunsteld te regelen, andermaal de toevlugt wil nemen tot een middel, hetwelk op fictien rust, en al wederom eene complicatie te weeg brengt, welke zonder wezenlijk nut is, en schadelijke gevolgen hebben kan.

» Hij houdt het passeren van obligatiën, waarbij het Javasche bestuur, hetwelk zijne orders (art. 69 der grondwet) uit h t moe-

derland ontvangt, zich, ten behoeve van dat moederland schulde-
baar verklaart, van zoo veel millioenen als men goedvindt voor te
schrijven, voor eene handeling, welke hij, om haar den waren
naam te geven, bijna belagchelijk zoude durven noemen. Hij kan
het afgeven van losrenten op die schuldbekentenis, welke de credi-
teur naar willekeur liet opmaken, niet anders beschouwen, dan als
eene onnoodige en hoogst gevaarlijke mesure.

Onnoodig komt zij aan den ondergeteekenden voor, omdat de
geldschieters zeer wel bewust zijn, dat die Overzeesche bezittingen
hier eenen geheel voorgeschreven rol spelen, en zij, geldschieters
in waarheid, de fondsen, die zij voor de losrenten geven, niet
op het crediet van het Javasche bestuur, maar op het crediet,
hetwelk zij in den waarborg stellen, verstrekken. Alles komt ook
hier weder aan op openhartigheid en goede trouw, en wanneer de re-
gering, door eene nauwkeurige en volledige rekening en verant-
woording, openbaar doet kennen, welke voordeelige saldo's, uit
een wijs en voorzigtig bestuur der Overzeesche Bezittingen van
den staat, jaarlijks resulteren, zal zij gewis op haar eigen crediet
ook kunnen steunen en even gemakkelijk, door het uitgeven van
losrenten, zich de benoodigde gelden kunnen verschaffen, zonder
de toevlugt te nemen tot de ijdele ceremonie, van aan zich zelve,
vroeger of later, uit Java, eene schuldbekentenis van zoo vele mil-
lioenen te doen verzenden.

De onderg. acht het middel daarenboven gevaarlijk, vermits het
in de wereld brengen van schuldvorderingen, in de eerste plaats
gevestigd op bezittingen, zoo verre van ons af, en in zoo gevaar-
lijke nabuurschap liggende, die soms tijdelijk in andere handen
zouden kunnen overgaan, veroorzaken kan, dat men soms, in moei-
jelijke tijden na het uitputten van deze resources, zich minder ijve-
rig zal kunnen betoonen, om alles aan te wenden wat slechts mo-
gelijk is, tot het behouden van bezittingen, welke te regt, als met
den bloei van onzen handel en scheepvaart in het naauwste ver-
band staande, de ernstigste en aanhoudendste zorg der regering
verdienen. — Meerdere ontwikkeling aan deze overweging te ge-
ven, oordeelt de ondergeteekende min raadzaam."

— Leijden, 21sten Nov. Wij hebben gezegd nader terug te zul-
len komen op de plegtige inwijding der Roomsche Catholieke Kerk
op de Haarlemstraat alhier, genaamd: de H. Maria-Kerk, welke heeft
plaats gehad op den 19den Nov. Nadat alles voor dien dag was
voorbereid, nam de plegtigheid des morgens ten 7 ure een aanvang
met de gebruikelijke Ceremonien: Z. H. W. de Baron van Wyker-
sloot, Bisschop van Curium, deed vervolgens eene doelmatige en
indrukwekkende toespraak; ten 10 ure werd de plegtige dienst door
zijne Hoogw. gecelebreerd, waarin de Wel-Eerw. Heeren P. A.
Kervel en A. J. Tomas, Landdeken van Rijnland en Schieland,
assisteerden, de Wel-Eerw. Zeer Gel. Heer Professor Brinkman en
de Wel-Eerw. Heer J. A. Siegfried, Pastoor van Wassenaar fun-
geerden als Diaken en Sub-Diaken, de Wel-Eerw. Heer J. Mesken,
Pastoor van Voorburg, bekleedde de plaats van Ceromoniemeester, en
eene talrijke Priesterschaar zette deze inwijding eenen bijzonderen luis-
ter bij. De derde Mis van Haydn, voor die gelegenheid gekozen, werd
door de leden van het Choor met medehulp van vele uitgenoodigden
naauwkeurig en smaakvol uitgevoerd, begeleid door een goed bezet
Orchest, onder de directie van den Heer J. A. Stijffers, geduren-
de dezelve hield de Wel-Eerw. Heer J. T. van Brussel eene
weldoorwerkte en zeer doelmatige redevoering naar aanleiding de-
zer tekstwoorden van Ps. 92, Domum tuam decet sanctitudo Domi-
ne, dat is: Uw Huis, Heer, betaamt heiligheid. Eene talrijke schare
was er tegenwoordig, de Hoog Achtb. Regering der Stad en andere
Autoriteiten, zoo Burgerlijke als Militaire, waren op hunne aange-
wezene plaatsen, de geheele plegtigheid was indrukwekkend, en
werd nog vermeerderd door de regeling, welke de Heeren van het
Kerkbestuur hadden genomen en hierin werden bijgestaan door de
Heeren Collectanten, zoodat deze plegtigheid op allen eenen diepen
indruk heeft gemaakt, welke lang in het geheugen zal blijven en
Godsdienstig herdacht worden.

De *Vlissingche Courant*, van den 16den dezer, behelst den
volgenden brief van den Heer D. Donker Curtius, aan de redac-
tie der gemelde courant gerigt:

Mijn Heer de Redacteur!

Ik ben zeer gevoelig aan de toezending van eenige nummers van
uw geacht dagblad; ik beschouw het als een blijk van toenadering
tot de gevoelens door mij openbaar beleden.

Die gevoelens, waaraan men zoo gaarne overdrijving zoude wil-
len toeschrijven, bevatten intusschen niets, dan de eerste beginselen
eener constitutionele regering, regtstreeksche verkiezingen, ver-
antwoordelijkheid der ministers en gelijkheid van allen voor de wet.

De heer Roest van Limburg heeft in eene keurige brochure
het eerste punt verdedigd, en zich de moeite gegeven een geheel
plan van verkiezing te ontwerpen; ik geloof dat de liberale
partij in Nederland zich volkomen daarmee kan vereeni-
gen; uw geacht dagblad heeft met kracht en onwederlegbare rede-
nen het nut van de verantwoordelijkheid der ministers aangetoond,
en de vaderlijken hebben, ofschoon in strijd met de waarheid,
beweerd, dat de gelijkheid van allen voor de wet bij ons bestond,
zij kunnen er dus geen bezwaar in vinden, dat dit beginsel in het
maatschappelijke verdrag worde opgenomen.

Het komt er dus slechts op aan, om, wat theoretisch ten aanzien
der verkiezingen en der verantwoordelijkheid is tot een betoog ge-
bragt, door daadzaken te bevestigen; dat wil zeggen, om van de
omstandigheden partij te trekken, ten einde een ieder te overtui-
gen, dat onze beginselen betere uitkomst zullen opleveren, dan tot
dusverre is verkregen.

Nooit is er misschien eene omstandigheid geweest, welke de
noodzakelijkheid der ministeriele verantwoordelijkheid meer heeft
doen uitkomen, dan de leening van 56 millioenen; — die 56 mil-

lioenen zijn achtereenvolgens verteerd, niet ten behoeve der koloniën,
maar ten behoeve van het moederland; zij zijn verteerd boven het-
geen was toegestaan; de begrootingen zijn dus slechts schijn-be-
grootingen geweest; de ministers hebben er zich niet aan gehouden,
zij hebben, zonder er toe gemagigd te zijn, van de handelmaat-
schappij gelden opgenomen en schulden gecontracteerd; jaren lang
is alzoo de grondwet verkracht.

Bij het bestaan eener ministeriele verantwoordelijkheid was zulks
niet gebeurd; de ministers, zich niet meer kunnende dekken met
een hooger bevel, zouden hebben geweigerd buiten de begrooting
te gaan, en in 1831 of 1832 zoude men reeds hebben gezien hoe
vele millioenen schats ons eene doellooze volharding kostte; men
zoude in 1831 hebben gedaan, wat men nu in 1838 heeft gedaan,
en de 300 millioenen schulden-last, sedert dien tijd ontstaan, zoude
waarschijnlijk voor het grootste gedeelte uitgespaard zijn.

Het ontwerp van leening heeft eene angstkreet door het geheele
land doen opgaan; men beklagt zich, zucht en knort; — maar tot
de oorzaken opklommen, dat doet men niet. Tastbaar is het intus-
schen, dat de kommernisvolle toestand, waarin wij ons bevinden,
alleen aan onze gebrekkige instellingen is te wijten. — De Koning,
alleenheerscher, zonder schijnvertegenwoordiging, zoude noch zoo
vele schulden hebben kunnen maken, noch zoo vele belastingen
uitschrijven, want ook de alleenheerscher behoeft de welwillendheid
des volks en moest hetzelfde ontzien.

De Koning, met een verantwoordelijk ministerie en eene verte-
genwoordiging, gekozen en ondersteund door de natie, zoude zich
omringd hebben gezien van mannen, die naast hun advys hun ont-
slag zouden hebben gelegd; en hij zoude beter ingelicht, reeds in
1831 hebben gedaan wat hij in 1838 heeft gedaan, want geen be-
lang is naauwer aan het waarachtig belang der natie verbonden
dan dat van het regerend huis.

Er behoorde juist eene zoo gebrekkige grondwet toe met minis-
ters, die slechts de schrijvers des konings zijn, en eene naam-verte-
genwoordiging, welke door het volk zoude worden verlaten, in
dien zij wezenlijken tegenstand bood, om tot de tegenwoordige jam-
merlijke uitkomst te geraken.

Het is vooral deze stelling, op welke de Liberale partij moet aan-
dringen; kan zij de waarheid daarvan tot een betoog brengen, dan
blijkt het, dat in het belang van de kroon zelve eene nieuwe grond-
wet in anderen geest moet worden ontworpen.

Daartoe nu zal voldoende gelegenheid zijn: de aanvraag tot dek-
king van 56 millioenen, reeds gemaakte schulden zonder magtiging,
bewijst, hoe nultig de verantwoordelijkheid der ministers zoude ge-
weest zijn; weldra zullen de beraadslagingen der 55, welke heeten
het Nederlandschen volk te vertegenwoordigen, ons leeren, dat al
hunne kracht zich in woorden oplost, en door beloften, welke niet
zullen worden vervuld, weerloos kan worden gemaakt.

Dit wijte men intusschen niet aan de personen, maar aan den
toestand der kamer, welke daar staat als een boom zonder wortel-
len en zonder beschutting; dezelfde vijf en vijftig, registreeks door
de natie gekozen, gezonden met den lastbrief van dertig duizend
kiezers, om met kennis van zaken te oordeelen en een scherp oog
op het gebruik van 's lands middelen te houden, zoude eene geheel
andere honding aannemen dan thans.

Dit zag reeds lang elk belderzand oog, maar thans is het oog-
blik daar, om het aan te toonen; nu staat beslist te worden of de
Nederlanders politieke regten zullen hebben of niet. — Thans heb-
ben wij die niet. Het aanzienlijkste deel der belangstelling-opbre-
gende ingezetenen is niet vertegenwoordigd; het stemregt der ste-
delingen sterft in de levenslange raden, het is niet de moeite waar-
dig het uil te oefenen. Meer dan twaalf jaren lid van het kies-
collegie der residentie, weet ik, wat het beteekent stedelijke raden
ad vitam te kiezen. Die geschikt waren, toen men ze koos, zijn
het soms na weinige jaren niet meer, maar zij zijn er en blijven
er. Op de provinciale Staten en de Staten-Generaal werkt het stem-
regt niet in het minste. Dat zijn vertooningen, waarbij de belas-
ting-opbrengers slechts aanschouwers zijn zonder eenigen invloed
op de keuze der acteurs (1). Moet dat alles blijven, zoo als het is,
dan raad ik aan elk verstandig man, om de stem-biljetten te ver-
scheuren en zich nooit met eenige verkiezing op te houden; ik ten
minste zal er het voorbeeld van geven.

Er blijft dan niets meer over, dan om hier als een vreemdeling
te leven en er steeds op uil te zijn, om, zoo veel mogelijk, de
schade te ontduiken, waarmede men door de verkeerde maatregel-
len van een slecht ingelicht bestuur, voortdurend zal worden bedreigd.

Laten wij intusschen hopen, dat het zoo ver niet zal komen en
dat uwe, met zoo kundige hand geleide pogingen, om eenen waar-
lijk constitutionelen staat te verkrijgen, een gewenscht gevolg zul-
len hebben. Het getal vrienden van orde en vrijheid neemt da-
gelijks toe; het komt er slechts op aan, om zich, noch door ge-
schreeuw, noch door ijdele angst te laten afschrikken, en zich niet
onderling door eenige geringe verscheidenheid van meeningen te
laten verdeelen; ook dit is door u niet onopgemerkt gebleven en
kan niet genoeg worden aangedrongen.

Ik verzoek u mij onder uwe geabonneerden te willen
opnemen, en heb de eer te zijn,

U. W. Ed. Dw. Dienaar,
DIRK DONKER CURTIUS.

(1) Men leze hierover het kernachtige *Iets over de Grondwet*, te Deventer
uitgekomen.
D. C.

T A T I S T I E K.

Volgens enen in Frankrijk opgemaakte staat, berekent men dat
het leven van den mensch thans langer duurt dan voormaals en wel
in Frankrijk, Engeland en Belgie, gemiddeld op 32 jaren; de vrou-
wen leven langer dan de mannen, dit hangt evenwel veel af van
het beroep dat door hen wordt uitgeoefend.

Men heeft berekend, dat onder een getal van 100 personen den ouderdom van 70 jaren bereiken als de :

Godgeleerden.	42 jaren.
Landbouwers.	40 „
Kooplieden enz.	35 „
Militairen.	32 „
Commiesen.	32 „
Advokaten.	29 „
Kunstwerkers.	28 „
Professoren.	27 „
Geneesheeren.	24 „

De geleerde heer *de Haller* is van een gelijk gevoelen als deze uitkomsten.

De volgende opgaven duiden elken langen levens tijd aan als geleefd hebbende :

	Ouderdom.	Jaar van Overlijden.
Apollonius de Tijane.	130 jaren.	99.
De H. Patrick.	122 „	491.
Attila.	124 „	500.
Llijwarch-Hon.	150 „	500.
Saint Coengene.	120 „	618.
Piaster, Koning van Polen.	120 „	861.
T Konins Par.	152 „	1635.
Henrij Jenkins.	169 „	1670.
Gravin de Dermond.	145 „	1612.
Thomas Dunono.	154 „	1648.
Peter Torson.	185 „	1724.
Margaretha Pasten.	137 „	1739.
Johan Raven.	172 „	1741.
en zijne vrouw	164 „	1741.
Sain! Mongah.	185 „	1781.

Uit eenen staat alleen voor Europa opgemaakt, blijkt dat oud zijn geworden:

1350 personen	van	100	tot	110	Jaren.
227	„	110	„	120	„
84	„	120	„	130	„
36	„	130	„	140	„
7	„	140	„	150	„
3	„	150	„	160	„
2	„	160	„	170	„
2	„	170	„	175	„
1	„	180	„	—	„

Doch er wordt niet opgegeven over welk tijdvak deze berekening is opgemaakt.

BEVOLKING der DUITSCHE STATEN.

Bij de optelling der bevolking van de duitsche staten, die een gedeelte der duitsche Unie uitmaken, rekt men op meer dan 16 miljoen zielen, welke aldus verdeeld zijn:

Pruissen,	4,319,709	zielen.
Beyeren	4,319,887	„
Saxen	1,652,114	„
Wurtemberg	1,667,901	„
Baden	1,264,614	„
Hessen-Cassel	652,751	„
Hessen-Darmstadt	791,756	„
De Unie van		
Thuringen.	931,580	„
Nassau	383,730	„
Frankfort	63,936	„

Totaal 16,047,978

ADVERTENTIEN.

*** **WARTENBERGH**, Gekwalificeerd, Collecteur of Ontvanger der K. N. LOTERIJ te 's Bosch, adverteert dat bij hem te bekomen zijn HEELE en GEDEELTEN van LOTEN in de 179ste LOTERIJ, de trekking begint den 9den December.

VOOR HET RIJK.

AMORTISATIE - SYNDICAAT.

Administratie der Domeinen, Wegen, en Vaarten.

OPENBARE VERPACHTINGEN

EN VERKOOPING.

OPENBARE VERPACHTING.

VAN HET

PONTEVEER.

te I. I. T. H.

De Agent van het Domein, te 's Hertogenbosch, zal, als daartoe gemagtigd, al of niet in tegenwoordigheid van den Heer Inspecteur der Domeinen in het Eerste Ressort, onder nadere goedkeuring, voor den tijd van Zes Achter een volgende Jaren

VERPACHTEN:

Op Woensdag, den 11den December 1839, des voormiddags, ten 9 ure, op het Raadhuis te Oss.

Het DOMANIALE VEER, op de Maas met W O O N H U I S, R I J S C H U U R, T U I N.

Te 's Hertogenbosch, bij D. A. A. DE ROOY, Bock- en Courantdrukker.

P O N T, A A K en B O O T E N, staande en gelegen onder de Gemeente *Lith*, gerekend ingegaan te zijn 10. November 1839 en zullende eindigen 31 October 1845.

Alle verdere inlichtingen zijn te bekomen, ten kantore van den ondergeteekenden Agent van het Domein.

De Agent van het Domein, voornoemd

H. W. VAN GRASVELD.

's Hertogenbosch,

den 16den November 1839.

*** De Ondergeteekenden maken alle soorten van DAMES KLEEDEREN, MANTELS naar de laatste smaak, werken naar het Parijsch Modes-Journal, geven ook in dit vak onderwijs aan Kinderen, verzoeken een ieders gunst en recommandatie, beloven een prompte en civiele bediening.

De Gezusters

VAN NIEKERKEN.

in de Vugterstraat bij

F. SMULDERS, IJzerwinkel.

Latere Berigten.

P A R I J S den 21 Novembe.

Zie hier de telegrafische depêche in deszelfs geheel, welke wij hierboven gedeeltelijk hebben medegedeeld.

Bayonne den 20sten November.

Madrid den 18den.

De ambassadeur van Frankrijk aan den Minister van buitenlandsche zaken.

» Bij decreet der Koningin regentes wordt de ontbinding der Cortes bevolen.

» Men vereenigt op dit oogenblik troepen tusschen Ocana en Aranjuez, onder de bevelen van den Generaal *Balboa*. Men heeft het garnizoen van Madrid versterkt. Deze stad is volkomen rustig.

— De *Gazette van Madrid* van den 18den houdt een lang rapport in over de nieuwe ministers, hetwelk door het volgende besluit eindigt.

Ik Koningin Regentes.

In aanmerking nemende, hetgeen mij door mijnen raad van ministers is open gelegd, betrekkelijk de noodzakelijkheid om den nationalen wil in de gewigtige omstandigheden, waarin zich de openbare zaken bevinden, en overeenkomstig de voorstellen, welke de raad aan mij onderwerpt, te raadplegen, heb ik Koningin Regentes des rijks gedurende de minderjarigheid mijner doorluchtige dochter, de Koningin *Isabella II* en in haren naam, krachtens artikel 26 der Constitutie het volgende besluit genomen

Art. 1. De kamer der afgevaardigden is ontbonden.

Art. 2. Overeenkomstig Art. 19 der Constitutie wordt de senaat met een derde vernieuwd.

Art. 3. De nieuwe Cortes des Rijks zullen in de hoofdstad der Monarchie den 16 Februarij 1840, volgens art. 26 der Constitutie bijeenkomen,

Ik de Koningin.

Op het paleis van Madrid den 18den November.

Gecontrasigneerd door den President van den raad.

Evaristo Perez de Castro.

Zie hier het gevoelen van onderscheidene dagbladen uit Parijs over de ontbinding der Cortes.

De ontbinding in de tegenswoordige omstandigheden is een stoute maatregel, welke een grooten geest tot het nemen van een besluit aanduidt Wij gelooven dat het ministerie wel gedacht zal hebben aan al de noodzakelijke voorzorgen in dergelijk geval en zich door de revolutionnaire partij niet onverhoeds zal laten op het lijf vallen.

(*Presse*)

— Het afbreken der telegrafische depêche heeft niet veroorloofd de juiste oorzaken te vernemen, welke tot dezen maatregel aanleiding hebben gegeven, noch welke omstandigheden denzelfde hebben vergezeld. Door dit besluit neemt het gouvernement het initiatief en de verantwoordelijkheid van dezen nieuwen strijd op zich. Voortaan zal het eene groote gematigdheid en kunde moeten aan den dag leggen om niet in misslagen en onheilen te vallen, die onvermijdelijk zijn

(*Siècle*)

BRUSSEL, 25 November.

De kamer der afgevaardigden is tegen dinsdag den 26sten dezer bijeengeroepen, ten einde het rapport der centrale sectie over het budget nopens de middelen en wegen aan te hooren en de orde van den dag voort te zetten.

— Bij Koninklijk besluit van den 19den November jl. wordt het dorp Sterpenich met de gemeente d'Autel Bas, provincie Luxemburg, vereenigd.

— Men zegt dat de verjaardag der poolsche revolutie, zoo als in het vorig jaar, door redevoeringen en een banket op de zalen van het Stadhuis, aanstaanden vrijdag den 29sten alhier plegtig zal gevierd worden.

☞ Onder het afdrucken dezes vernemen wij dat *Marlinus Zoeren* heden middag ten 12 ure te Arnhem de doodstraf heeft ondergaan.

Tot op zijne laatste oogenblikken moet hij zijne misdaad hebben ontkend.